

Terug naar de bron, terug naar de kunstenaar

Er zijn festivals en festivals. Sommige worden geboren uit noodzaak. Omdat het cultuurhuis geen blijf weet met de voortdurende aanstroom van jonge choreografen en kunstenaars die om artistieke, financiële of logistieke redenen niet in de jaarprogrammering konden worden opgenomen. Sommige ontstaan om goede redenen, exterieur aan de kunstenaar. Omdat het huis, de stad of de organisatie in kwestie behoefte heeft aan een gevisualiseerde dubbeldruk van zijn of haar profilering. Sommige bestaan omdat ze dat altijd al gedaan hebben en niemand de aandrang voelt een knuppel te gooien in een ogenschijnlijk ongevaarlijk hoenderhok.

Weinige festivals, parcours, themaweken of laboratoriumresidenties vinden echter de weg terug naar waar het allemaal begonnen is: bij de kunstenaar zelf en diens behoefte aan een aangepaste ruimte, agenda en ondersteuning. De keuze van de programmatrice om het publiek te confronteren met het werkproces van de choreograaf, een sensualistische meerwaarde te creëren door een afgelegde weg in de stad, het huis of de lokale hoerwijk, of jonge kunstenaars in een miniformat te drukken, mag dan wel verrijkend zijn voor het aanbod van de consument en de verkoper, maar is het nog niet noodzakelijk voor de maker zelf.

Natuurlijk is er de vraag vanuit een deel van de nieuwe generatie choreografen naar alternatieve ruimtes en nieuwe verhoudingen met het publiek, en op die vraag wordt ook gretig ingepikt. Maar

wat is mogelijk, wat noodzakelijk? Zoals Steven De Belder in de vorige *Etcetera* al aangaf is het laboratoriumformat niet voor elke kunstenaar even gunstig. Sommigen floreren onder dit regime, anderen kunnen er geen kant mee uit. Net zomin als de lijn van de 'spectator'-voorstelling, die het publiek tot actieve actor in het performanceproces bombardeert, voor de jonge choreograaf de enige valabele ingang tot het theatrale domein zou zijn. En net zomin als het inschakelen van tijdelijke thema-projecten de leemte kan verdoezelen die het opgelegde productiegericht beleid van de kunstencentra en cultuurhuizen veroorzaakt.

Wat ontbreekt is doorstroming. In tijd en ruimte. Een festival heeft behoefte aan een doorgezette jaarwerking. In al hun hectische chaos en geconcentreerde energie zijn de festivals vaak broeinesten van creativiteit en uitwisseling. Tussen kunstenaars onderling, maar ook tussen de makers en het (professionele) publiek. Vanuit die aanzet zou de ruimte moeten worden opengehouden voor een voortgezet parcours, waarin deze energie zich kan kanaliseren. Anderzijds is er ook aandacht nodig voor een ruimtelijke uitstraling van het festival. Dit vraagt een inspanning van de professionele toeschouwer, om de platgetreden paden van de internationaal doodgeknuffelde kunstenaars te verlaten, en opnieuw te vertrouwen op de eigen intuïtie. Alleen zo kan er gewerkt worden aan een gediversifieerd, antagonistisch landschap, waarin niet alleen de kunstcorrecte maker verzekerd is

van een plaatsje op het podium, aka loods, raffinierie of opgeknapt boerenschuur.

In *Dans@Tack* vindt een aantal van deze bekommernissen een antwoord. Meer dan een festival is *Dans@Tack* een regelmatig weerkerend culminatiepunt van de gehele werking die in de provincie stad Kortrijk rond de Tacktoeren wordt gecreëerd. Ruimtelijk bevindt dit festival zich op een interessante plek, omdat het zich verhoudt van elke tendentieuze onderstroom en bijgevolg een open ruimte creëert voor ontmoeting en discussie. De choreografen die zich tot Dans in Kortrijk richten met de vraag tot residentie, verblijven meestal lange tijd op dezelfde plaats, worden gelogeed in hetzelfde huis en delen de studio's van de Tacktoeren. Niet gericht op het uitbouwen van een afgelijnd profiel, maar op het verwelkomen van de artistieke impuls, biedt *Dans in Kortrijk* werkruimte aan kunstenaars die nood hebben aan reflectie en onderzoek.

Het regelmatig weerkerende festival *Dans@Tack* biedt de makers desgewenst een podium. Deze werkwijze leidde in december tot een even interessant als uiteenlopend aanbod.

Davis Freeman creëerde in een Kortrijks herenhuis *Too shy to stare*. Zeven kamers werden ingericht met het oog op een individuele odyssee van de toeschouwer doorheen herinnering, tijd, identiteit en (letterlijke) reflectie. Het publiek krijgt bij aanvang kaartjes die toegang verschaffen tot de verschillende ruimtes en het voor de performers ook mogelijk maken de kijker op voorhand te identificeren. Er worden slechts tien toeschouwers toegelaten per voorstelling. Voorafgaand aan de voorstellingsdag laten zij een foto van zichzelf maken. Die afspraak met de fotograaf maakt dat de voorstelling al eerder aanvangt dan de avond zelf.

Freeman ging voor het gebruik van de foto's uit van een boeddhistische oefening, waarbij je gevraagd wordt net zo lang in een spiegel te kijken tot je reflectie niet meer jezelf weerspiegelt, maar de ander in jezelf. Omdat het werken met spiegelende maskers praktisch niet haalbaar bleek, werd geopteerd voor foto's, hetgeen een interessant element toevoegt aan je ervaring als toeschouwer. Niet alleen word je met jezelf geconfronteerd, maar ook met de zelf die je was op het moment dat de foto werd genomen. Niet alleen ben je zelf aanwezig en krijg je jezelf als Ander te zien in de act van de performers, maar bovendien is die Ander ook in tijd van je gescheiden. Heden en verleden, interioriteit en exterioriteit lopen naadloos in elkaar over en bevorderen een verregaande emotie van grondeloosheid. Wat je ziet is een glimp van wat Davis zelf 'evaporated time' noemt. Een momentopname uit een overvloed van verleden beelden, dat nu even weer tot leven komt. Die iemand die je nooit meer zal zijn.

In elk van de kamers komt een ander aspect naar voren. Je zou de opgeworpen vragen kunnen afdoen als meditatie rond seksuele identiteit, persoonlijke geschiedenis, verlangen, afscheid. Daarmee ga je echter voorbij aan de enorme persoonlijke impact die de voorstelling op elk van de toeschouwers heeft. De Ander met het masker wordt al gauw een canvas voor je eigen verlangens. Elke toeschouwer creëert zijn eigen verhaal, komt zichzelf tegen in de veruitwendiging van zijn eigen fantasieën. In de *Memory Room* wordt de toeschouwer geconfronteerd met een aantal foto's: onbekende mensen, plaatsen, gebeurtenissen. In het centrum van deze geschiedenis wordt je zelf ingeschoven, relationeel gelinkt aan die onbekende verwanten. Het verlangen om bij die familie te horen, om je in te passen in het aangeboden verhaal, zet je fantasie aan het